'Per què ho dius ara?': l'obra 'Ara jo!' torna a Figueres amb les històries reals de 16 dones supervivents de violència masclista

La segona gira de l'obra incorpora la veu d'una jove de 18 anys i aborda sense filtres el suïcidi, els abusos sexuals i la incomprensió de l'entorn

Hi ha silencis que duren anys. I, quan finalment es trenquen, no sempre troben l'escolta que necessiten. De vegades, després d'haver-se atrevit a explicar una experiència de violència masclista, les dones encara han de respondre preguntes, justificar-se o afrontar els dubtes de les persones del seu entorn. "Per què ho dius ara?" és una de les qüestions que més mal poden fer a una supervivent. La resposta que travessa bona part del missatge d'Ara Jo! és clara: cada dona ho explica quan pot.

Setze dones supervivents de violència masclista tornen a pujar als escenaris aquest diumenge, a les sis de la tarda, a la Cate de Figueres. Ho fan per donar veu a experiències que massa sovint queden amagades i per interpel·lar una societat que encara té dificultats per reconèixer determinades formes de violència.

Impulsada per Enraona Teatre, amb la col·laboració del SIAD i el SIE de l'Alt Empordà, l'obra inicia una nova etapa amb noves incorporacions, escenes i municipis a la gira. El projecte va néixer a la comarca amb la voluntat de crear, a través del teatre, un espai segur on les dones poguessin compartir les seves vivències i sentir-se acompanyades.

La nova versió manté l'essència del muntatge inicial, però incorpora tres dones i noves escenes que amplien les realitats que s'hi representen. Les classes es van reprendre al març i els assajos de la nova temporada es van intensificar al setembre. "És semblant al de l'any passat, però hem afegit algunes noves formes de violència", explica la directora, Mariona Bosch.

Entre les novetats hi ha dues qüestions especialment delicades: el suïcidi i el paper de l'entorn davant les situacions de violència masclista. Les escenes parteixen d'històries reals, tot i que la dramatització no sempre en reprodueix literalment els desenllaços. La intenció és mostrar les conseqüències de la violència més enllà de l'agressió i fer visible el patiment que poden arrossegar les víctimes.

Una de les noves escenes aborda el cas d'una adolescent víctima d'abús sexual intrafamiliar. Després de denunciar els fets, la noia ha d'afrontar la perspectiva d'un procés judicial que es pot allargar entre sis i set anys. L'escena posa el focus en les conseqüències psicològiques de l'abús i en el desemparament que pot provocar la lentitud de la justícia. Bosch explica que parteix d'una història real i que la dramatització vol transmetre fins a quin punt aquestes experiències poden portar les víctimes a situacions límit.

Una altra escena qüestiona la resposta de les persones properes. Una dona explica a les seves amigues que pateix violència masclista, però no totes reaccionen de la mateixa manera: mentre una planteja la necessitat de denunciar, una altra treu importància a la situació i al risc que comporta. La representació posa sobre la taula la incredulitat, la passivitat i la tendència a normalitzar la violència. També mostra com la manca de suport de l'entorn pot deixar una víctima encara més desprotegida.

L'obra encoratja i empodera les víctimes de la violència masclista. / Empordà

El projecte també vol trencar els prejudicis sobre qui pot patir violència masclista i qui la pot exercir. No hi ha un perfil únic de víctima ni una realitat social que permeti identificar-la. La violència pot afectar dones de qualsevol edat i condició, i els agressors tampoc no responen necessàriament a l'estereotip que sovint se'n projecta.

Bosch recorda que les aparences, la situació econòmica o el nivell d'estudis no permeten identificar qui pot exercir violència. Aquesta realitat també s'ha fet evident en els col·loquis posteriors a les representacions, en què s'han compartit testimonis de dones que han patit agressions per part de persones del seu entorn que no encaixaven amb la imatge que sovint es té d'un agressor.

Després de l'obra, un col·loqui amb professionals de l'àmbit de la psicologia i l'acompanyament social permet aprofundir en aquestes qüestions i compartir reflexions amb el públic. També s'hi donen a conèixer recursos d'atenció i acompanyament, amb la voluntat que l'espectacle pugui ser una porta d'entrada per a les persones que necessitin ajuda.

La Laia, que acaba de fer divuit anys i és la participant més jove del grup, defensa que no cal haver patit violència masclista en primera persona per implicar-se en aquesta causa. "És una qüestió d'humanitat i d'empatia", afirma. Va arribar al projecte després d'haver vist l'obra com a espectadora.

La representació la va interpel·lar perquè va reconèixer en les diferents escenes elements de la seva pròpia experiència. "Cada petita escena tenia una coseta que constituïa una miqueta la meva història", explica. Aquell impacte la va empènyer a voler compartir també la seva vivència i a incorporar-se al grup.

La seva participació posa de manifest una qüestió que considera especialment important: la normalització de determinades conductes entre els joves. Es refereix a situacions en què una persona insisteix a intimar amb una altra malgrat que no hi hagi consentiment, tant a través del contacte físic com verbal. "No hi ha edat per la violència, no hi ha edat per ser una víctima i tampoc hi ha edat per començar a explicar la teva història", defensa.

Bosch també alerta dels prejudicis que porten a pensar que la violència passa lluny o que només afecta determinades persones. No cal haver-la viscut directament per implicar-s'hi, sosté la directora, que recorda que darrere d'aquesta falsa sensació de llunyania hi pot haver algú proper que pateix sense que el seu entorn ho sàpiga. Per això considera fonamental educar des de petits en el respecte i el consentiment, i aprendre a identificar comportaments que no s'han de normalitzar.

Explicar una experiència de violència masclista no sempre posa fi al patiment. Durant un dels assajos, les participants i la directora reflexionen sobre les reaccions que poden rebre les dones quan decideixen trencar el silenci. La por, la vergonya, la culpa i el temor de no ser cregudes poden fer que explicar els fets sigui un procés llarg i difícil.

A més, la resposta de familiars, amistats i persones properes pot convertir-se en una nova font de dolor. Les participants parlen de qüestionaments, incredulitat i, fins i tot, abandonament. Algunes dones poden acabar sentint-se culpables d'haver provocat un conflicte o d'haver trencat la família pel fet d'explicar el que han viscut. En lloc de trobar-hi suport, es troben amb reaccions que agreugen el seu patiment. "Que et faci mal l'abusador fa mal, però que et facin mal els teus és devastador", expressa una de les participants.

D'aquí la importància de canviar la manera com s'acompanya una supervivent. En lloc de preguntar-li per què ha trigat tant a parlar, cal escoltar-la, creure-la i respectar el seu temps. Cada dona té les seves circumstàncies i el seu moment per explicar el que ha viscut.

La nova temporada també ha reforçat els vincles entre les participants. Les veteranes, com la Davínia, acompanyen les noves incorporacions des de la seva experiència, en un intercanvi d'aprenentatges que consolida el grup. Ara Jo! esdevé així molt més que una obra: és un espai per compartir vivències, construir vincles i sentir-se escoltades.

La directora recorda que sempre hi pot haver algú, més a prop o més lluny, disposat a escoltar i ajudar. És també una de les idees que dona sentit al projecte: que les dones puguin explicar el que han viscut i trobar una resposta de suport, sense judicis ni retrets.

Notícies relacionades i més

El projecte, que va començar a l'Alt Empordà amb la col·laboració del Consell Comarcal, el SIAD i el SIE, continua ampliant el seu recorregut. Després de les primeres representacions, l'obra ha anat incorporant nous escenaris i públics. La nova temporada ha passat per Terrassa i continua el 22 de novembre al Teatre la Cate de Figueres i el 24 de novembre al Teatre Bartrina de Reus. Més endavant arribarà a Cadaqués i també hi ha prevista una representació el 21 de març a la Casa de Cultura de Llançà.

Subscriu-te per seguir llegint

Font de l'article: https://www.emporda.info/comarca/2026/11/21/setze-dones-figueres-silenci-violencia-masclista-136590132.html